

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาวิธีที่ครูใช้แก้ปัญหาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กวัยอนุบาล
ในกรุงเทพมหานคร มีสาระสำคัญต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะปัญหาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กวัยอนุบาล ตามการรับรู้
ของครู ในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาวิธีที่ครูใช้แก้ปัญหาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กวัยอนุบาล ใน
กรุงเทพมหานคร ในด้านแนวทางในการรับรู้ และตัดสินใจแก้ปัญหา เทคนิควิธีและวิธีที่ครูใช้
ในแต่ละขั้นของการแก้ปัญหา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและตัวอย่างประชากร
  - 1.1 ประชากร คือ ครูผู้สอน เด็กวัยอนุบาลอายุ 4 - 6 ปี ของโรงเรียน
ที่อยู่ในสังกัดต่างๆในกรุงเทพมหานคร รวมทั้งหมด 1,171 โรงเรียน
  - 1.2 ตัวอย่างประชากร คือ ครูผู้สอนเด็กวัยอนุบาล (อายุ 4 - 6 ปี) ของ
โรงเรียนที่อยู่ในสังกัดต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานคร ดังนี้
    - 1.2.1 ครูที่เป็นตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการตอบแบบสอบถามจาก
351 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน รวม 351 คน
    - 1.2.2 ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการสัมภาษณ์สังกัดละ 1โรงเรียน
โรงเรียนละ 5 คน รวม 25 คน

1.2.3 ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอน
 สังกัดละ 1 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวนทั้งหมด 3 ชุด คือ 1) แบบสอบถาม
 ครูอนุบาล แบ่งเป็น 4 ตอน 2) แบบสัมภาษณ์ครูอนุบาล แบ่งเป็น 4 ตอน และ 3) แบบ
 สังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอนแบบบรรยาย

ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอน
 ของครูอนุบาลที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา
 (content validity) การสื่อความหมาย ความเหมาะสมในการนำไปใช้ เมื่อนำเครื่องมือ
 ทั้ง 3 ชุด มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว นำไปทดลองใช้ (try out) กับครู
 ที่สอนเด็กวัยอนุบาลที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากรจำนวน 20 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยง
 (reliability) ความตรง (validity) ความเหมาะสมของภาษา ตลอดจนคำชี้แจงและวิธี
 ตอบประมวลข้อวิจารณ์และปัญหา เนื้อหา ข้อบกพร่อง และนำมาปรับปรุงเป็นเครื่องมือฉบับสมบูรณ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวอย่างประชากรครั้งนี้ โดย

- 3.1 ส่งแบบสอบถามไปยัง 351 โรงเรียน ๆ ละ 1 คน
- 3.2 ดำเนินการสัมภาษณ์ครูอนุบาล โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง
- 3.3 เข้าสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอนของครูอนุบาลและเด็กวัยอนุบาล
 5 โรงเรียน ๆ ละ 1 ชั้นเรียน ชั้นเรียนละ 5 วัน รวมทั้งหมด 25 วัน โดยผู้วิจัยสังเกตด้วย
 ตนเอง ตั้งแต่กิจกรรมเข้าแถวเคารพธงชาติ สวดมนต์ จนกระทั่ง กิจกรรมสุดท้ายก่อนนักเรียน
 กลับบ้าน

3.4 ในขณะที่ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอนอยู่นั้น ถ้าผู้วิจัยพบ
 เหตุการณ์ ลักษณะพฤติกรรมหรือข้อสงสัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กวัยอนุบาล
 หรือวิธีที่ครูใช้แก้ปัญหาทางพฤติกรรมทางสังคมของเด็กวัยอนุบาล ผู้วิจัยสามารถเข้าไปสัมภาษณ์
 ครูผู้สอนวัยอนุบาลอย่างไม่เป็นทางการเพิ่มเติม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนและถูกต้อง โดยพยายาม
 หาโอกาสสัมภาษณ์ภายในวันเดียวกัน หรือวันที่ถัดไปจากที่พบเหตุการณ์หรือพฤติกรรมนั้น ๆ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลเชิงประมาธมาแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปของตารางประกอบการบรรยาย ส่วนข้อมูลเชิงบรรยาย ผู้วิจัยนำมาสรุป จัดหมวดหมู่ แล้วนำเสนอในรูปความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. ลักษณะปัญหาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กวัยอนุบาลตามการรับรู้ของครู

จากผลการตอบแบบสอบถาม พบว่า ปัญหาพฤติกรรมทางสังคมที่พบทุกครึ่งหรือเกือบทุกครึ่ง และพบค่อนข้างบ่อยเป็นอันดับสูงสุด ได้แก่ ชอบพูดโพล่งขึ้นมา ลุกจากที่ เดินไปเดินมาตลอดเวลา และชอบแย่งรบกวนการเล่นการทำงานของเพื่อน

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า ปัญหาพฤติกรรมทางสังคมที่ครูพบมากที่สุดเป็นอันดับสูงสุด 3 อันดับแรกคือ ทำร้ายร่างกายผู้อื่น พูดจาไม่สุภาพ และเล่นรุนแรง

จากผลการสังเกต พบว่า ปัญหาพฤติกรรมทางสังคมที่ครูพบมีลักษณะหลากหลาย ทั้งที่เป็นปัญหาทางวาจาและทางการกระทำ และสอดคล้องกับปัญหาพฤติกรรมทางสังคมที่พบบ่อย ๆ จากผลการตอบแบบสอบถามและการสัมภาษณ์

2. แนวทางของครูในการรับรู้และตัดสินใจแก้ปัญหาพฤติกรรมทางสังคม

จากผลการตอบแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และการสังเกต สอดคล้องกันคือ ครูส่วนใหญ่มีแนวทางเกี่ยวกับการให้ความหมายของปัญหาพฤติกรรมทางสังคม โดยพิจารณาจากการมีพฤติกรรมที่เป็นอันตรายต่อตนเองและผู้อื่น การรบกวนชั้นเรียน การมีพฤติกรรมไม่สุภาพและไม่เป็นไปตามกฎระเบียบ ข้อตกลงของโรงเรียนของห้องเรียน

ครูส่วนใหญ่มีแนวปฏิบัติในการจัดลำดับความสำคัญของการแก้ปัญหาพฤติกรรมทางสังคมต่าง ๆ โดยได้จัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่ต้องแก้ไขเรียงตามลำดับก่อนหลังดังนี้คือ ทำร้ายร่างกายตนเองและ/ผู้อื่น ร้องไห้บ่อย ๆ ซึมเศร้าทุกวันหลังเลิกเรียน ชนมากผิดปกติ ไม่อยู่นิ่ง และพูดจาไม่สุภาพ โดยพิจารณาถึงความรุนแรง ความเป็นอันตราย การรบกวนชั้นเรียน และการมีปัญหากับผู้ปกครอง อย่างไรก็ตามครูรายงานในการสัมภาษณ์ว่า ความกดดันในบทบาท

หน้าที่ต่าง ๆ และชีวิตประจำวัน ทำให้ครูไม่สามารถมีความอดทน และใช้เหตุผลเมื่อนักเรียนมี
ปัญหาพฤติกรรมตามทฤษฎีที่ศึกษามาได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างสมควร

3. เทคนิควิธีที่ครูใช้แก้ปัญหาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กวัยอนุบาล

จากผลการตอบแบบสอบถาม พบว่า เทคนิควิธีที่ครูใช้ส่วนใหญ่ในระดับทุกครั้ง
จำนวนมากที่สุด ได้แก่ การให้เพื่อนปรบมือให้ และการพุดชมเชย เทคนิควิธีที่ใช้ในระดับ
ค่อนข้างบ่อย จำนวนมากที่สุด ได้แก่ การเรียกชื่อเด็ก และการเบนความสนใจไปยังสิ่งอื่น

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า เทคนิควิธีที่ครูใช้มากที่สุด ได้แก่ การให้ดาว
การร้องเพลง การให้เด็กตั้งกฎเกณฑ์ของห้องด้วยตนเอง การชมเชย และการให้ทำท่าทาง
ตามครูสั่ง

จากผลการสังเกต พบว่า ครูมีการใช้เทคนิควิธีต่าง ๆ ที่หลากหลาย โดยเฉพาะ
การเตือนด้วยท่าทาง และการเตือนด้วยคำพูด

4. วิธีที่ครูใช้ในแต่ละชั้นของการแก้ปัญหาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กวัยอนุบาล

จากผลการสอบถามและการสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอน สรุปได้ว่า ครู
บางคนมีวิธีป้องกันปัญหาพฤติกรรมที่จะเกิดขึ้น เช่น หลีกเลี่ยงให้นักเรียนได้เล่นอิสระนอกห้องเรียน
แล้วครูพานักเรียนไปนั่งพักผ่อนหรือได้เล่นเกมที่สบาย ๆ เช่น มอญซ่อนผ้า เพื่อให้เด็กเรียน
หายเหนื่อยเมื่อนักเรียนกลับเข้าห้องเรียน และจะสามารถสงบสติอารมณ์และรวบรวมสมาธิได้ดี
สามารถทำกิจกรรมต่างๆได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถป้องกันปัญหาพฤติกรรมในห้องเรียนได้
เช่น การพุดคุยและเล่นกัน การตะโกนเสียงดัง เป็นต้น ครูบางคนใช้วิธีให้สัญญาเตือนก่อน
เพื่อเป็นการบอกช่วงเปลี่ยนพฤติกรรม เช่น ครูสั่งกระดิ่ง 3 ครั้ง เมื่อกิจกรรมมุมประสบการณ์
เหลือเวลาอีก 5 นาที เพื่อให้เด็กเตรียมส่งผลงานและเก็บของเล่น เป็นต้น ซึ่งครูส่วนใหญ่
มักใช้วิธีแก้ปัญหามากกว่าการป้องกันปัญหา

นอกจากนั้น ครูยังเข้มงวดเอาใจใส่เกี่ยวกับระเบียบวินัย กฎกติกาข้อตกลง
ของห้อง มารยาทการอยู่ร่วมกันในสังคมในเรื่องต่าง ๆ เช่น การเข้าแถว มารยาทของ
การรับประทานอาหาร เคารพเชื่อฟังผู้นำ เป็นต้น

ผลของการสอบถามและสังเกตมีความสอดคล้องกันในเรื่องของวิธีการที่ครูใช้ใน
แต่ละชั้นของการแก้ปัญหาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กวัยอนุบาล ดังนี้

สถานการณ์การทะเลาะกัน

เมื่อนักเรียนทะเลาะกัน วิธีการที่ครูส่วนใหญ่ใช้แก้ปัญหาพฤติกรรมของเด็กวัยอนุบาล คือ การเตือนด้วยท่าทาง เช่น การส่งเสียงกระแอม การจิกปาก การเตือนด้วยคำพูดอย่างนุ่มนวล และ/หรือการถามถึงสาเหตุของการทะเลาะกัน และให้ปรับความเข้าใจกัน หลังจากนั้น ถ้าเด็กเล็กทะเลาะกัน ครูจะทำกิจกรรมที่ค้างไว้ต่อไป คอยสังเกตพฤติกรรมต่อไปอีกระยะหนึ่ง และ/หรือเสริมแรงโดยการพูดคุยชมเชย ถ้านักเรียนไม่หยุดทะเลาะกัน เหตุการณ์รุนแรงมากขึ้น มีการด่าว่ากัน ทำร้ายร่างกายกัน ครูส่วนใหญ่มักใช้วิธีการเบนความสนใจ การเตือนด้วยคำพูดอย่างจริงจัง การใช้คำสั่งและ/หรือกำลัง เช่น "อย่านะ" "หยุดนะ" และ/หรือการแยกนักเรียนที่ทะเลาะกันทันที เมื่อนักเรียนหยุดทะเลาะกันแล้วครูจะประเมินสถานการณ์ ถ้านักเรียนมีการเจ็บหรือร้องไห้เกิดขึ้น ครูเข้าไปหานักเรียนดังกล่าวแล้วแสดงความเห็นใจ ปลอดภัย รีบสำรวจบาดเจ็บแผลและพาไปปฐมพยาบาล หลังจากนั้นจึงค่อยมาแก้ปัญหาที่ต้นเหตุการทะเลาะวิวาท ด้วยวิธีให้นักเรียนเล่าเหตุการณ์ให้ฟังว่าเกิดอะไรขึ้น สาเหตุของปัญหาคืออะไร ครูพยายามตัดสินใจว่าใครผิด เมื่อทราบแล้วก็ดำเนินการตัดสินใจแก้ปัญหาแล้วเตือนด้วยคำพูด โดยให้เหตุผลที่ให้ความสนใจกับนักเรียนที่ร้องไห้และนักเรียนที่บาดเจ็บว่า เข้าใจในความรู้สึกของนักเรียนที่มีความไม่สบายใจ ไม่สบายกาย ว่า ต้องการที่ฟังทางใจ จึงควรให้ความอบอุ่น เพราะเขารู้สึกไม่ปลอดภัย ไม่ไว้วางใจในสิ่งแวดล้อมรอบตัว

เมื่อปัญหารุนแรงและเรื้อรัง ครูส่วนใหญ่พยายามหาสาเหตุของปัญหาที่แท้จริง แก้ปัญหาด้วยตนเองอีกครั้ง ปรึกษาคณาจารย์อื่น ๆ เช่น ปรึกษาพ่อแม่ผู้ปกครอง ปรึกษาครูคนอื่น และ/หรือเพิกเฉย หยุดแก้ปัญหาเพราะเกินความสามารถของตน

สถานการณ์การร้องไห้

เมื่อนักเรียนทำท่าจะร้องไห้ ครูส่วนใหญ่จะเข้าไปโอบกอด ปลอดภัย แสดงความห่วงใย ใช้การเบนความสนใจ และ/หรือการเตือนด้วยถ้อยคำ เมื่อนักเรียนหยุดร้องไห้แล้วครูพูดคุยชมเชย ถ้านักเรียนยังคงร้องไห้ต่อไป ครูใช้วิธีการแบบเดิม คือ แสดงความห่วงใย เบนความสนใจ เตือนด้วยคำพูด เมื่อนักเรียนหยุดร้องไห้ ครูชมเชย และทำกิจกรรมที่ค้างไว้ต่อไป แต่ถ้ายังไม่หยุด ครูใช้วิธีเบนความสนใจ เตือนด้วยคำพูด และเพิกเฉย

เมื่อปัญหารุนแรงขึ้น ครูใช้วิธีการพยายามหาสาเหตุปัญหาที่แท้จริง ทบทวนวิธีแก้ปัญหาอีกครั้ง ปรึกษาคณาจารย์อื่น ๆ เช่น พ่อแม่ผู้ปกครอง ครูคนอื่น ๆ และ/หรือการเพิกเฉย คือการหยุดแก้ปัญหาเพราะเกินความสามารถ

5. ปัญหาพฤติกรรมทางสังคมที่เป็นปัญหารุนแรงของเด็กวัยอนุบาลเป็นรายบุคคล และวิธีที่ครูใช้แก้ปัญหา

จากผลการสัมภาษณ์ครูอนุบาล สรุปได้ว่า ปัญหาพฤติกรรมทางสังคมที่เป็นปัญหารุนแรงของเด็กวัยอนุบาลเป็นรายบุคคล และวิธีที่ครูใช้แก้ปัญหาพฤติกรรม มีดังนี้

1) การแสดงออกทางวาจา ได้แก่

1.1) การพูดตะโกนเสียงดัง เอะอะโวยวาย วิธีที่ครูใช้แก้ปัญหาพฤติกรรม ได้แก่ การเตือนด้วยคำพูดอย่างมีเหตุผล การแยกเด็กออกจากสถานการณ์ การลงโทษ และการปรึกษากับผู้ปกครอง

1.2) การพูดจาไม่สุภาพ วิธีที่ครูใช้แก้ปัญหาพฤติกรรม ได้แก่ การเตือนด้วยคำพูดอย่างมีเหตุผล การทำข้อตกลงกับเด็ก การตัดสิทธิ์บางประการ การไม่ได้รับความสนใจจากเพื่อน และการปรึกษากับครูคนอื่น

1.3) การพูดในทางร้าย วิธีที่ครูใช้แก้ปัญหาพฤติกรรม ได้แก่ การเตือนด้วยคำพูดอย่างมีเหตุผล การปรึกษากับผู้ปกครอง และการปรึกษากับครูคนอื่น

1.4) การตอบไม่ตรงคำถาม วิธีที่ครูใช้แก้ปัญหาพฤติกรรม ได้แก่ การทวนคำถามให้เด็กฟังอีกครั้ง และการเตือนด้วยคำพูด

1.5) การไม่คอยกล่าวพูด ชอบแยกตัวไม่อยู่คนเดียว วิธีที่ครูใช้แก้ปัญหาพฤติกรรม ได้แก่ การเตือนด้วยคำพูด การชวนคุย การเปิดโอกาสให้เด็กได้ตอบคำถามบ่อย ๆ การสัมผัสโอบกอด การชวนเด็กมาทำงานที่โต๊ะครูหรือชวนเล่นเกมต่าง ๆ และการหาเพื่อนให้เด็กพาไปเข้ากลุ่มและให้เพื่อน ๆ ในชั้นเรียนคอยช่วยเหลือ

2) การแสดงออกทางการกระทำ ได้แก่

2.1) การทำร้ายร่างกายคนอื่น วิธีที่ครูใช้แก้ปัญหาพฤติกรรม ได้แก่ การเตือนด้วยคำพูดอย่างมีเหตุผล การแยกเด็กออกจากสถานการณ์ การไม่ได้รับความสนใจจากเพื่อน การคาดโทษ การคอยสังเกตพฤติกรรมของเด็กอย่างใกล้ชิด การอบรมสั่งสอน การปรึกษากับผู้ปกครอง และการให้เด็กเข้ามาหรือสถานที่ที่เขามีความสุขเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์

2.2) การร้องไห้เป็นประจำ วิธีที่ครูใช้แก้ปัญหาพฤติกรรม ได้แก่ การเตือนด้วยคำพูดอย่างมีเหตุผล การให้เพื่อน ๆ ในชั้นเรียนคอยช่วยเหลือ การเพิกเฉย

และการปรึกษากับผู้ปกครอง

2.3) การชนผิดปกติ วิธีที่ครูใช้แก้ปัญหาพฤติกรรม ได้แก่ การเตือนด้วยคำพูด การเสริมแรง การคอยสังเกตพฤติกรรมเด็กอยู่ตลอดเวลา การปรึกษาผู้ปกครอง การฝึกให้เด็กอยู่ในระเบียบข้อตกลงของห้องอย่างถูกต้องและสม่ำเสมอ และการปรึกษาผู้บริหารโรงเรียน

2.4) การเล่นรุนแรง วิธีที่ครูใช้แก้ปัญหาพฤติกรรม ได้แก่ การเตือนด้วยคำพูดอย่างมีเหตุผล และการปรึกษากับผู้ปกครอง

2.5) การมีพฤติกรรมออกัสติก วิธีที่ครูใช้แก้ปัญหาพฤติกรรม ได้แก่ การให้เพื่อน ๆ ในชั้นเรียนคอยช่วยเหลือ และการให้เด็กทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนตามปกติ

2.6) การชอบเป็นผู้นำ ชอบเอาชนะ วิธีที่ครูใช้แก้ปัญหา ได้แก่ การเตือนด้วยคำพูดอย่างมีเหตุผล

2.7) การหิบบของเพื่อนกลับบ้าน โดยไม่ได้รับอนุญาต วิธีที่ครูใช้แก้ปัญหาพฤติกรรม ได้แก่ การเตือนด้วยคำพูดอย่างมีเหตุผลตามลำดับ การปรึกษากับผู้ปกครอง และการคาดโทษ

อภิปรายผลการวิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

1. สถานภาพของครูกับแนวทางในการรับรู้และการตัดสินใจแก้ปัญหาพฤติกรรมทางสังคม จากผลการวิจัยในด้านสถานภาพของครูผู้สอนเด็กวัยอนุบาล 4-6 ปี ในชั้นเรียนอนุบาลหรือชั้นเด็กเล็กที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด พบว่า ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีจำนวนถึง ร้อยละ 77.58 แสดงว่า ครูส่วนใหญ่ย่อมเคยได้รับความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีพื้นฐานทางจิตวิทยาการเรียนรู้ จิตวิทยาพัฒนาการ ตลอดจนวิธีสอน และเทคนิคการปกครองชั้นเรียน นอกจากนี้ ครูจำนวนถึงร้อยละ 52.67 ยังเคยได้รับการอบรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับเทคนิคการปกครองชั้นเรียน หรือการแก้ปัญหาพฤติกรรมทางสังคม

จากผลการตอบแบบสอบถามในหัวข้อการจัดอันดับความสำคัญของการเลือกวิธีแก้ปัญหาพฤติกรรมทางสังคม ซึ่งให้ครูเลือกอันดับ 1, 2, 3, 4 และ 5 ตามความคิดเห็นของตัวครู และได้ให้อธิบายเหตุผลของการเลือกแก้ปัญหาพฤติกรรมตามลำดับที่ได้เขียนตอบมาปรากฏว่า ครู

ผู้ตอบแบบสอบถามในข้อนี้ นอกจากจะเติมเพียงตัวเลขแล้ว จำนวนสูงมากยังตอบคำถามปลายเปิดในข้อที่ให้อธิบายเหตุผลในการแก้ปัญหาพฤติกรรม ทั้งที่ปกติแล้วข้อความในแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิดมักจะไม่ค่อยได้รับความร่วมมือในการตอบมากนัก หรือถึงแม้ตอบมา แต่ก็ไม่ครบประเด็นตามที่ถามไป

การที่เป็นเช่นนี้น่าจะแสดงว่า ครูได้นำความรู้ความสามารถทางด้านวิชาชีพครูของตนและประสบการณ์เดิมที่ครูมีจากการได้รับอบรมเพิ่มเติม ประกอบกับการมีสำนักต่อการเป็นครูมาใช้ในการแก้ปัญหาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กวัยอนุบาล ซึ่งเป็นนัยบ่งว่า ครูอนุบาลของไทยในกรุงเทพมหานครโดยรวมแล้วมีแนวทางหรือหลักการที่แน่นอนของตัวเองในการแก้ปัญหาพฤติกรรมทางสังคมของเด็ก และแนวทางที่ครูได้ระบุมานั้นก็มีความหมายและสมเหตุสมผลในระดับหนึ่ง เช่น กล่าวถึงสวัสดิภาพของทั้งตัวเด็กและคนอื่น ๆ และผลกระทบในระยะยาวจากการไม่ช่วยเหลือตั้งแต่แรกเริ่ม เป็นต้น

ข้อมูลดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า ครูอนุบาลส่วนใหญ่มีพื้นฐานทางทฤษฎีเกี่ยวกับการสอนดีพอสมควร เห็นได้จากการให้สัมภาษณ์และการตอบแบบสอบถามที่มีการระบุถึงทฤษฎีจิตวิทยาและการเล่าถึงเทคนิควิธีต่าง ๆ ที่ครูทราบ รวมทั้งการกระทำที่แสดงถึงการประยุกต์เทคนิคการปรับพฤติกรรมมาใช้ในการแก้ปัญหาทางสังคมของเด็กวัยอนุบาล เช่น การชมเชย การเสริมแรงทางบวก เมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมที่ไปกันไม่ได้กับพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ (incompatible behavior) เช่น การเล่นดี ๆ กับเพื่อนซึ่งไปกันไม่ได้กับการทะเลาะกับเพื่อน เป็นต้น ตลอดจนเทคนิคการเบนความสนใจเพื่อ让孩子เปลี่ยนจากพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์

2. ลักษณะปัญหาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กวัยอนุบาลตามการรับรู้ของครู

จากผลการสอบถามลักษณะปัญหาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กอนุบาลตามการรับรู้ของครู ปัญหาพฤติกรรมทางสังคมที่ครูพบในระดับทุกครั้งหรือเกือบทุกครั้งเป็นจำนวนมากที่สุดได้แก่ ซอปป้อง (ร้อยละ 37.37) รองลงมา คือ หูดเสียดัง เออะอะโวยวาย (ร้อยละ 19,22) และ ลูกจากที่ เดินไปเดินมาตลอดเวลา (ร้อยละ 14.57) และจากผลการสัมภาษณ์ปัญหาพฤติกรรมทางสังคม ที่มีครูพบมากที่สุดและรองลงมาตามลำดับ ได้แก่ ทำร้ายร่างกายตนเองและผู้อื่น (ร้อยละ 64.00) พุดจาไม่สุภาพ (ร้อยละ 56.00) และ เล่นรุนแรง (ร้อยละ 44.00)

จากพฤติกรรมที่กล่าวมานี้ ทั้งหมดเป็นพฤติกรรมที่สามารถสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจน เช่น ซอปป้อง หูดเสียดัง เออะอะโวยวาย และพุดจาไม่สุภาพ ซึ่งเป็นการแสดงออกทางวาจา ส่วนการลูกจากที่เดินไปเดินมาตลอดเวลา ทำร้ายผู้อื่นและพฤติกรรมเล่นรุนแรง

เป็นการแสดงออกทางกิริยาท่าทาง และพฤติกรรมเหล่านี้มักส่งผลกระทบต่อครู ต่อนักเรียนในห้อง ต่อการเรียนการสอน ซึ่งครูเห็นว่าเป็นการรบกวนชั้นเรียน ทำลายสมาธิของครูและเพื่อนนักเรียนคนอื่น ในทางกลับกัน ลักษณะปัญหาพฤติกรรมทางสังคมที่ครูที่ตอบแบบสอบถามว่าไม่เคยพบเลย พบว่า เป็นพฤติกรรมชอบพูดในทางร้าย และพฤติกรรมเฉยเมย ไม่สนใจไม่ยิ้มไม่หัวเราะ แม้ในสถานการณ์สนุกสนาน หรือมีเรื่องตลกขบขัน ร้อยละ 53.74 รองลงมา คือ พฤติกรรมพวาคใจง่าย ร้อยละ 52.67 ซึ่งสอดคล้องกันกับผลการสัมภาษณ์ และผลการสังเกต

จึงเห็นได้ว่าครูมีแนวโน้มที่จะค้นพบปัญหาพฤติกรรมทางสังคมที่มีการแสดงออกอย่างเด่นชัดได้มากกว่า ปัญหาพฤติกรรมทางสังคมประเภทที่เด็กเก็บปัญหาไว้ภายในตนเอง โดยไม่แสดง ความก้าวร้าวออกมา นอกจากนี้ ครูยังให้ความสนใจปัญหาพฤติกรรมที่รบกวนชั้นเรียน ซึ่งทำให้ครู ไม่สามารถดำเนินการเรียนการสอนตามที่ต้องการมากเป็นพิเศษ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพฤติกรรม เหล่านี้สังเกตพบได้ง่าย และครูส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญแก่การมีชั้นเรียนที่เรียบร้อย มีระเบียบ ไม่วุ่นวาย ครูจำนวนไม่น้อยจึงไม่ได้ตระหนัก และสังเกตพบปัญหาพฤติกรรมทางสังคมที่ไม่ได้ก้าวร้าว หรือปรากฏเด่นชัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาเด็กเฉยเมย ไม่ยิ้มไม่หัวเราะแม้ในสถานการณ์สนุกสนาน หรือมีเรื่องตลกขบขัน พฤติกรรมเหล่านี้มักส่งผลกระทบต่อตัวผู้กระทำพฤติกรรมมากกว่าคนอื่น คนอื่น กล่าวคือ นักเรียนที่เป็นคนเงยเงย หรือพวาคใจง่าย มักแสดงให้เห็นถึงความไม่ไว้ วางใจในสภาพแวดล้อมรอบตัว จึงไม่กล้าเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมเหล่านั้น นักเรียน ที่มีลักษณะพฤติกรรมเช่นนี้มักชอบอยู่คนเดียวตามลำพัง ไม่ค่อยกล้าพูด ทำให้มีเพื่อนน้อยเพื่อน ๆ ไม่อยากเล่นด้วยเพราะเล่นด้วยกันแล้วไม่สนุก ซึ่งผิดลักษณะทางธรรมชาติ และวัยของเด็กที่ ต้องการเพื่อน ชอบเล่น มีความอยากหรืออยากเห็น กระตือรือร้น มีอารมณ์ร่าเริงแจ่มใสอยู่เสมอ (ประไพวรารณ ภูมิวิไลสาร ; ผดุง อารยะวิญญู, 2528)

จากการศึกษาในการแพทย์ พบว่า ปัญหาสุขภาพจิตของเด็กไทยส่วนมาก มีลักษณะ เป็นปัญหาการเก็บกด อันเนื่องมาจากสภาพการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัว แต่ พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดู ไม่เห็นว่าเป็นปัญหา จึงไม่เข้ารับการรักษา ซึ่งในทางการแพทย์เห็นว่าการปล่อยทิ้งปัญหา ความเก็บกดคงอยู่ต่อไปเรื่อย ๆ นั้น จะมีผลกระทบที่เป็นอันตรายต่อเด็กได้รุนแรง และยาวนาน มากกว่าปัญหาในลักษณะพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง หรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับที่เด็กแสดงออก (ทศนา แชนมณี, 2535) และ เกรแฮม (Gresham, 1981) พบว่า เด็กที่ขาดทักษะทางสังคม จะไม่สามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนได้ ทำให้มีการเรียนรู้ทางสังคมน้อย และมีปัญหา ในการปรับตัว และมีแนวโน้มว่าจะเป็นชิวาอาชญากรได้ง่าย ก่อนที่ปัญหาพฤติกรรมทางสังคมจะ

กลายเป็นปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขได้

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ครูรับรู้ลักษณะปัญหาพฤติกรรมทางสังคมที่มีลักษณะ เก็บกด เงียบขรึม ไม่แสดงออกอย่างชัดเจนในระดับน้อยมาก ซึ่งในความเป็นจริงนั้นเด็กที่มี ลักษณะเงียบขรึม เก็บกด มีจำนวนไม่น้อยไปกว่าพฤติกรรมที่แสดงออกอย่างชัดเจน เช่น พฤติกรรมทำร้ายร่างกายตนเองและผู้อื่น พฤติกรรมก้าวร้าว พฤติกรรมพูดจาไม่สุภาพ แต่ทั้งนี้ ครูผู้ให้ข้อมูลอาจไม่ตระหนัก สังเกตเห็นหรือแม้กระทั่งไม่ทราบเลยเกี่ยวกับลักษณะปัญหาพฤติกรรม ประเภทนี้ ซึ่งมีการแสดงออกที่ไม่ชัดเจนต้องอาศัยการสังเกตอย่างละเอียดถี่ถ้วน ความใกล้ชิด ความใกล้ชิดระหว่างครูกับนักเรียนเป็นรายบุคคล ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะปัญหา พฤติกรรมของเด็กประเภทต่าง ๆ รวมทั้งการเห็นความสำคัญของการแก้ปัญหาพฤติกรรมทางสังคม ดังนั้นจึงควรมีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างรวดเร็ว และเป็นระบบขั้นตอน ซึ่งจะเป็นการช่วยเหลือเด็กที่มี ปัญหาพฤติกรรมทางสังคมเหล่านี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. เทคนิควิธีที่ครูใช้แก้ปัญหาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กวัยอนุบาล

จากการประมวลวิธีที่ครูมักเลือกใช้ในการแก้ปัญหาพฤติกรรมทางสังคมของเด็ก อนุบาล ทั้งจากการสอบถาม การสัมภาษณ์ และการสังเกต ได้แก่ การชมเชย เป็นการ เสริมแรงทางสังคม การให้คำ ซึ่งเป็นการเสริมแรงแลกเปลี่ยน หรือเบี่ยงเบน การให้ เพื่อนปรบมือให้เป็นแรงเสริมจากเพื่อน การริบคำคิดเป็นการลงโทษทางลบ การตำหนิว่ากล่าว เป็นการลงโทษทางบวก การเพิกเฉย ไม่ให้ความสนใจเป็นการหยุดยั้งพฤติกรรม เป็นต้น ข้อมูลเหล่านี้ ทำให้ผู้วิจัยพบข้อสังเกตประการหนึ่งว่า ลักษณะการแก้ปัญหาของครูสะท้อนถึง ความเชื่อในเรื่องของการควบคุมการกระทำของเด็ก โดยอยู่บนพื้นฐานของความเชื่อที่ว่าผู้ใหญ่ เป็นผู้ที่ประสพการณ์สูงกว่า จึงสามารถเข้าใจและตัดสินใจได้ดีกว่าเด็ก ดังนั้น ผู้ใหญ่จึงควร กำหนดทิศทาง การประพฤติปฏิบัติ และคอยประเมินเพื่อควบคุมพฤติกรรมของเด็กให้เป็นไปในทาง ที่เหมาะสม วิธีแก้ปัญหาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กที่ครูใช้จึงเน้นการประเมินว่าเด็กทำตาม กติกาของสังคมหรือไม่ และถ้าไม่ ครูจะใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อนำเด็กกลับมาเคารพกติกา ของสังคมตามที่ผู้ใหญ่ต้องการ

วิธีแก้ปัญหาเช่นนั้น สอดคล้องกับวิธีเสนอแนะในการแก้ปัญหาตามรูปแบบการฝึก ความเข้าใจในความเป็นจริงของกลาสเซอร์ (Glasser, 1969 cited in Wolfgang, 1986) และวิธีที่เสนอแนะในแนวทางแก้ปัญหาตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) (Wolfgang, 1986) แต่แตกต่างอย่างสิ้นเชิงจากแนวคิดเชิงมนุษยนิยม อาจเป็นไปได้ว่าครู

ส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลแนวคิดพฤติกรรมนิยมจากการเรียนในสถานฝึกหัดครู เพราะแนวคิดนี้เป็นที่นิยมและได้รับการยอมรับสูง มีการนำมาอธิบายและสอนเทคนิควิธีการปรับพฤติกรรมทั้งที่เป็นวิชาต่างหากและที่สอดแทรกอยู่ในวิชาจิตวิทยาต่างๆ ครูส่วนใหญ่จึงคุ้นเคยกับการเสริมแรงและการลงโทษ และมีแนวโน้มสูงในการนำมาใช้ในการสอนของตน

นอกจากนี้อาจเป็นไปได้ว่า เนื่องจากความเชื่อว่าผู้ใหญ่มีประสบการณ์มากกว่า จึงควรเป็นผู้กำหนดทิศทางและความคุมการกระทำของเด็กนั้น สอดคล้องกับค่านิยมความเชื่อของสังคมไทยในอดีตมาจนถึงปัจจุบัน โดยคนไทยเน้นให้เด็กเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่ ส่วนผู้ใหญ่ก็มีบทบาทในการอบรมสั่งสอนตักเตือน และห้ามปรามเมื่อพบว่าเด็กประพฤติไม่เหมาะสม ดังที่มีคำพังเพยของไทยกล่าวว่า "ผู้ใหญ่อาบน้ำร้อนมาก่อนเด็ก" และ "รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี" เป็นต้น (สุมน อมรวิวัฒน์ และคณะ, 2534)

อย่างไรก็ตาม ในสังคมปัจจุบันซึ่งเป็นสังคมประชาธิปไตย เด็กจำเป็นต้องได้รับการเตรียมตัวที่จะเป็นผู้ที่มีวิจารณญาณสามารถใช้เหตุผลในการตัดสินใจต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งมีการวิจัยแล้วว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยตั้งแต่เล็กจะมีแนวโน้มที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีเหตุผลสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเผด็จการที่ผู้ใหญ่ควบคุมความคิดและการกระทำของเด็กโดยไม่เปิดโอกาสให้เด็กได้หัดคิดหัดตัดสินใจด้วยตนเอง (ดวงเดือน หันทุมนาวัน, 2525) ดังนั้น จึงควรมีการทบทวนแนวการพัฒนานิสัยทางสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การแก้ปัญหาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กเสียใหม่ ให้ครูเน้นการใช้เหตุผลและฝึกให้เด็กใช้เหตุผลและความคุมการกระทำของตนเองด้วยตนเองมากขึ้น ทั้งนี้อาจทำได้โดยการฝึกอบรมแนวการแก้ปัญหาพฤติกรรมทางสังคมที่เน้นการฝึกให้เด็กใช้เหตุผล และการปรับปรุงหลักสูตรฝึกหัดครูให้เน้นการสอนให้นักศึกษาฝึกหัดครูคุ้นเคย และสามารถใช้เทคนิควิธีแก้ปัญหาพฤติกรรมทางสังคมแบบเน้นเหตุผลเพื่อให้ครูลดบทบาทในการประเมิณและความคุมการกระทำของเด็กลง และเน้นการฝึกให้เด็กสามารถใช้เหตุผลในการควบคุมตนเองด้วยตนเองได้มากขึ้น

4. วิธีที่ครูใช้ในแต่ละชั้นของการแก้ปัญหาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กวัยอนุบาล

จากผลการสอบถามและการสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอน วิธีที่ครูใช้ในแต่ละชั้นของการแก้ปัญหาทางสังคมของเด็กวัยอนุบาล ในสถานการณที่ทะเลาะวิวาทเมื่อนักเรียนทะเลาะกัน วิธีที่ครูใช้ในแต่ละชั้นของการแก้ปัญหาพฤติกรรมของเด็กอนุบาล คือ การเตือนด้วยท่าทาง เช่น การส่งเสียงกระแอม การจู้ปาก การเตือนด้วยคำพูดอย่างนุ่มนวล การถามถึงสาเหตุของการทะเลาะกัน ถ้าเหตุการณ์ทะเลาะกันยุติ ครูจะคอยสังเกตพฤติกรรมต่อไปอีก

ระยะหนึ่ง เสริมแรงโดยการชมเชยด้วยคำพูดและทำกิจกรรมที่ค้างไว้ต่อไป ถ้านักเรียนไม่หยุด ทะเลาะกัน เหตุการณ์รุนแรงมากขึ้น มีการด่าว่ากัน ทำร้ายร่างกายกัน ครูส่วนใหญ่มักใช้วิธีการเบนความสนใจ การเตือนด้วยคำพูดอย่างจริงจัง การใช้คำสั่ง และ/หรือกำลัง การจับแยก นักเรียนที่ทะเลาะทักตักกันไปนอกห้องขณะหนึ่ง โดยไม่ได้รับความสนใจ และการพูด "อย่าทำอีกนะหยุดได้แล้ว" เมื่อนักเรียนหยุดแล้ว ครูคอยสังเกตพฤติกรรมต่อไป พูดชมเชย ให้เพื่อนปรบมือให้ ทำกิจกรรมที่ค้างไว้ต่อไป แต่ถ้ายังคงทะเลาะกันต่อไป ครูแยกนักเรียนทั้งสองฝ่ายออกจากกัน พูดว่า "อย่าทำอีกนะ บอกให้หยุดนะ" เตือนด้วยคำพูด "เกิดอะไรขึ้นอีก ทำไมยังไม่หยุดทะเลาะกัน" เรียกชื่อนักเรียนดังๆ และถ้าครั้งนี้นักเรียนหยุดทะเลาะกัน ครูมักคอยสังเกตพฤติกรรมต่อไป พูดชมเชย และ/หรือให้เพื่อนปรบมือให้

เมื่อปัญหารุนแรงและเรื้อรัง ครูส่วนใหญ่พยายามหาสาเหตุของปัญหาที่แท้จริง แก้ปัญหาด้วยตนเองอีกครั้ง ปรึกษาบุคคลอื่นๆ เช่น ปรึกษาพ่อแม่ผู้ปกครองของเด็ก ปรึกษาครูคนอื่น และ/หรือเพิกเฉย คือ การหยุดแก้ปัญหาเพราะเกินความสามารถ

จะเห็นได้ว่า ในขั้นต้นหรือขั้นการสังเกตเห็นปัญหาและเข้าระงับปัญหาตั้งแต่เริ่มแรก ครูใช้วิธีการเตือนด้วยท่าทาง และคำพูดที่นุ่มนวล และยิ่งถ้าเหตุการณ์ทะเลาะกันยุติลงได้โดยเร็ว ครูเสริมแรงด้วยการพูดชมเชย การยิ้ม และคอยสังเกตพฤติกรรมอยู่เรื่อยๆ อาจเป็นเพราะครุคิดว่า หลังจากที่เหตุการณ์ยุติได้ไม่นาน ก็อาจมีการทะเลาะกันเกิดซ้ำอีกได้ จึงควรรีบเสริมแรงพฤติกรรมที่ตรงกันข้ามกับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาให้มีความคงทน เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดกลับไปมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาใหม่ แต่ถ้าปัญหายังคงดำเนินต่อไป ครูจะเปลี่ยนวิธีแก้ปัญหาโดยการเริ่มใช้อ่านาจนควบคุมมากขึ้น โดยการเบนความสนใจไปยังสิ่งอื่นที่น่าสนใจมากกว่า เช่น การร้องเพลง การฟังนิทาน เป็นต้น เริ่มที่จะใช้การเตือนอย่างจริงจัง โดยการแยกนักเรียนที่ทะเลาะกันออกไปนอกห้องโดยไม่ได้รับความสนใจจากครูหรือเพื่อนเลย หรือ พูดในลักษณะของการสั่ง เช่น "อย่าทำอีกนะ หยุดได้แล้ว" เมื่อครูใช้วิธีดังกล่าวแล้ว นักเรียนหยุดทะเลาะกัน ครูมักเสริมแรงด้วยการพูดชมเชย ให้เพื่อนปรบมือให้ แล้วทำกิจกรรมต่อไป แต่ถ้านักเรียนยังไม่หยุดทะเลาะกันอีก ครูใช้วิธีแยกนักเรียนทั้งสองฝ่ายออกจากกัน การเตือนด้วยคำพูดที่จริงจังมากขึ้น โดยการเรียกชื่อนักเรียนดังๆ ซึ่งวิธีที่ครูใช้ในแต่ละขั้นแสดงให้เห็นถึงการที่ครูใช้อ่านาจนมากขึ้นเรื่อยๆ ในการควบคุมพฤติกรรม และถ้าปัญหารุนแรงและเรื้อรัง ครูพยายามหาสาเหตุ ปัญหาที่แท้จริง แก้ปัญหาด้วยตนเองอีกครั้ง และ/หรือปรึกษาบุคลากรอื่นๆ เช่น ปรึกษาผู้ปกครอง ปรึกษาครูคนอื่น เมื่อครูเริ่มเล็งเห็นว่าปัญหาพฤติกรรมที่เกิดขึ้นนั้นมีความรุนแรงและต่อเนื่อง ครูจะต้อง การ

ความช่วยเหลือจากบุคคลต่างๆ เช่น ผู้ปกครอง เพราะเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดนักเรียนมากที่สุด สามารถให้ข้อมูลรายละเอียด หรือ ตอบข้อสงสัยบางข้อของครูเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนได้เป็นอย่างดี เช่น ลักษณะนิสัยของนักเรียน สภาพแวดล้อมที่บ้าน เป็นต้น ตลอดจนเพื่อนครูคนอื่นซึ่งสามารถเป็นที่ปรึกษาทางวิชาการ เช่น เทคนิควิธีแก้ปัญหาของนักเรียนและประสบการณ์การสอนของครู นอกจากนี้ยังมีครูจำนวนหนึ่งเลือกวิธีการหยุดแก้ปัญหา เพราะเกินความสามารถที่จะแก้ปัญหาพฤติกรรมนักเรียนได้ แสดงว่าครูอาจจะรู้สึกเสียกำลังใจ หรือ อาจจะไม่สนใจถึงผลการหากการละทิ้งความรับผิดชอบที่มีต่อนักเรียนซึ่งอาจทำให้นักเรียนเป็นเด็กที่มีปัญหาพฤติกรรมทางสังคมต่อไปโดยไม่มีใครสนใจช่วยเหลืออีกต่อไป หากเป็นเช่นนั้น ความรุนแรงของปัญหาพฤติกรรมจะมีมากขึ้น จนอาจกลายเป็นลักษณะนิสัยทางสังคมที่ถาวร ฮากที่จะแก้ไขได้ในภายหลัง

ผลการวิจัยนี้ มีความสอดคล้องกับแนวทางการแก้ปัญหาแบบการฝึกให้เข้าใจในความเป็นจริงของ กลาสเซอร์ (Glasser, 1969 cited in Wolfgang, 1986) ซึ่งเป็นเรื่องการเผชิญหน้าและการทำสัญญาที่ว่า ครูควรเฝ้ามองเด็กอย่างใจเย็นๆ เมื่อเขาแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เด็กจะได้รับการปฏิบัติจากครูดังนี้ คือ 1) การเผชิญหน้าและบอกให้หยุดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ 2) ถูกลงด้วยคำถามอะไร 3) ถูบบังคับให้วางแผนและตกลงทำสัญญา จากนั้นถ้าเด็กไม่ทำตามแผนและสัญญาที่ตกลงกันไว้จะต้องถูกแยกออกจากชั้น และถ้ารุนแรงขึ้นเด็กจะถูกแยกไปอยู่สำนักงานของโรงเรียน และสุดท้ายถูกส่งไปยังหน่วยงานของโรงเรียน หากชั้นต้นไม่ได้ผล ควบคู่กับแนวคิดพฤติกรรมนิยมที่เน้นการเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้วยการเสริมแรง และลดหรือระงับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ด้วยการลงโทษและการหยุดยั้ง ซึ่งผลการวิจัยมีความสอดคล้องกันเนื่องจาก ครูส่วนใหญ่ใช้วิธีควบคุมการกระทำของเด็ก คือ ถ้าเด็กมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ครูคอยสังเกตพฤติกรรมของเด็กก่อนในชั้นแรก ในชั้นต่อไปเมื่อเด็กยังคงแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ต่อไป ครูก็เริ่มเข้ามาควบคุมดูแลอย่างนุ่มนวลก่อน และจะเพิ่มอำนาจการควบคุมการกระทำของเด็กเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ตามความรุนแรงของปัญหาพฤติกรรม ทั้งนี้เพื่อให้เด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในที่สุด รวมทั้งวิธีแก้ปัญหาควบคุมการกระทำนั้นที่เน้นการเสริมแรงพฤติกรรมที่พึงประสงค์คู่ขนานไปกับการลงโทษพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ครูไม่ได้ปฏิบัติตามแนวคิดของทั้งสองกลุ่มข้างต้น คือ การเน้นการพูดตกลงกันอย่างเป็นกิจลักษณะ และทำสัญญาร่วมกันเกี่ยวกับการประพฤติในทางที่พึงประสงค์ของเด็ก ตลอดจน การเน้นการเสริมแรงทางบวกมากกว่าการลงโทษซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญมากในการช่วยเหลือเด็กตามแนวคิดของทั้งสองกลุ่มนี้ ประสิทธิภาพของการแก้ปัญหาจึงไม่สูงเท่าที่ควร หากครูจะมีโอกาสรับ

การอบรม และ/หรือ ได้รับการนิเทศเกี่ยวกับเรื่องการแก้ปัญหาเด็กในชั้นเรียนของคุณ ก็น่าจะช่วยให้ครูมีความเข้าใจที่ถ่องแท้ และมีความสามารถที่จะแก้ปัญหาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กวัยอนุบาล

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้

1.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรนำข้อมูลไปใช้เป็นพื้นฐานในการกำหนดแนวทางในการให้การศึกษาแก่ครูในการแก้ปัญหาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กวัยอนุบาล ซึ่งควรให้ความสำคัญแก่เรื่องลักษณะปัญหาพฤติกรรมของเด็กวัยอนุบาล แนวคิดในการแก้ปัญหาพฤติกรรมทางสังคม เทคนิควิธีในการปกครองชั้นเรียน เทคนิคและขั้นตอนการแก้ปัญหาพฤติกรรม

1.2 สถาบันฝึกหัดครูระดับอนุบาล ควรนำข้อมูลจากการวิจัยนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรและเนื้อหาวิชาให้นักศึกษาฝึกหัดครูมีความสามารถในการแก้ปัญหาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กวัยอนุบาล ตลอดจนมีการจัดฝึกอบรมเพิ่มเติมให้แก่ครูประจำการให้สามารถแก้ปัญหาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กวัยอนุบาลได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.3 ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้จัดการศึกษาระดับเด็กวัยอนุบาล ควรนำข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้ ไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดฝึกอบรมครูผู้สอนเด็กวัยอนุบาล ในเรื่องการแก้ปัญหาพฤติกรรมทางสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งลักษณะพฤติกรรมของเด็กที่เงียบขี้อาย เก็บกด ไม่ค่อยกล้าแสดงออก แยกตัว ซึ่งมีอันตรายต่อสุขภาพจิตของเด็กมากกว่าพฤติกรรมก้าวร้าว เพื่อครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับลักษณะพฤติกรรมทางสังคมของเด็กวัยอนุบาล

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาการแก้ปัญหาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กวัยอนุบาลในการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ภาพกระบวนการแก้ปัญหาที่ชัดเจน ละเอียดลึกซึ้งเพิ่มเติมจากข้อมูล

2.2 ควรมีการศึกษาทดลองเกี่ยวกับการเปรียบเทียบผลของการใช้แนวคิดที่แตกต่างกันในการแก้ปัญหาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กวัยอนุบาล ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อเป็นการขยายพรมแดนความรู้ในสาขาการศึกษาปฐมวัยเกี่ยวกับการให้การศึกษาแก่เด็กกลุ่มนี้ต่อไป

2.3 จากข้อมูลพื้นฐานในงานวิจัยเรื่องนี้ ประกอบกับทฤษฎี แนวคิดต่างๆ
ควรมีการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุของพฤติกรรมของครูในการแก้ปัญหาพฤติกรรมของเด็กโดย
อาศัยสถิติขั้นสูง เพื่อให้ได้ข้อความรู้และเกิดความเข้าใจในสาเหตุของพฤติกรรมต่างๆของ
ครูไทยได้ถูกต้องและชัดเจนยิ่งขึ้น

